

Pääministeri Juha Sipilän puhe suomalais-venäläisessä kulttuurifoorumissa Pietarissa 21.9.2017

Arvoisa Venäjän federaation pääministeri Dmitri Medvedev,
Hyvät suomalais-venäläisen kulttuurifoorumin osallistajat,
hyvät naiset ja herrat,

Ensiksi haluaisin kiittää kollegaani innostavasta avajaispuheesta. Samalla kiitän isäntiä ilosta ja kunniaista saada puhua täällä tänään, sillä onhan nyt avattava 18. kulttuurifoorumi Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuotemme päätapahtuma Venäjällä. Suomalaisten ja venäläisten kulttuurit ovat vaikuttaneet toisiinsa paljon ennen Suomen itsenäistymistä 100 vuotta sitten.

Kulttuurifoorumi poikkeaa muista Pietarissa järjestetyistä Suomi100-tapahtumista, sillä se kerää harvinaisen laajan joukon aktiivisia toimijoita, tällä kertaa 450 kulttuuritoimijaa ja kulttuurihallinnon edustajaa. Luvut puhuvat muutenkin puolestaan: avoimen partnerihaun on läpikäynyt 2500 kulttuurihanketta, ja kulttuurifoorumin historian aikana osallistujia on ollut lähes 5000 henkeä. Neuvotteluja käydään lähes 140 kulttuurihankkeesta. Haluan toivottaa näille hankkeille onnea, jotta mahdollisimman moni niistä kehittyisi toimivaksi yhteistyöksi.

Nuorissa on myös kulttuurifoorumin tulevaisuus, ja meidän on pidettävä huolta, että nuoret osallistajat ja heidän hankkeensa saavat entistä enemmän näkyvyyttä foorumitoiminnassa. Nuorten omien hankkeiden kautta nousee esiin myös uusia taiteen muotoja, kuten mediataide, katutaide, kokeileva taide. Uskon, että näillä uusilla aloilla nuorten on helppo löytää yhteinen kieli, mikä luo hyvää pohjaa myös tulevalle yhteistyölle.

Tulevan yhteistyön pohjaa luo myös opiskelijavaihto maidemme välillä. Suomalaiset korkeakoulut ovat syksyisin esitelleet Moskovassa ja Pietarissa opintotarjontaansa suosituissa Study in Finland –opiskelijatapahtumissa.

Jatkaakseni nuorten parissa en voi olla mainitsematta työtä, jota on tehty rajan molemmin puolin kielellisen rikkauden säilyttämiseksi ja edistämiseksi. Suomalaisista on ehkä yllättävää kuulla, että täällä Pietarissa on runsas tusina kouluja, joissa on mahdollisuus saada suomen kielen opetusta, ja koko Venäjän alueella suomen kielen opetusta antaa viitisentoista korkeakoulua.

Meillä Suomessa puolestaan on paljon venäläisiä tai venäläis-suomalaisia perheitä. Elämäämme rikastaa suuri määrä nuoria, joilla ensimmäisenä tai toisena kielenä on venäjä. Useassa suomalaiskoulussa voi lukea myös venäjää.

Jo yli kahdenkymmenen vuoden ajan Suomen ja Venäjän väliset yhteydet ovat synnyttäneet taiteen ja kulttuurin alan vuoropuhelua Venäjän suomalais-ugrilaisten alueiden kanssa. Hanketoiminnan tärkeänä kohderyhmänä ovat nuoret, joiden kiinnostusta omaan kulttuuriin ja oman kielen käyttöön rohkaistaan. Oman kielen opiskelun edistäminen ja kulttuuriyhteistyö ovatkin olleet yhteistyön keskiössä Lahden 2016 suomalais-ugrilaisten kansojen Maailmankongressin jälkeen. Suomalaiset toimijat tekevätkin aktiivista yhteistyötä Venäjän suomalais-ugrilaisten kansojen järjestöjen, virolaisten ja unkarilaisten kanssa.

Kulttuuriyhteistyö, johon maamme osallistuvat, ei siis ole pelkästään kahdenvälistä. Taiteen ja kulttuurin alan verkostoja ja kohtaamispaikkoja on kehitetty sekä Barentsin Euroarktisen neuvoston että Pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuuden puitteissa.

Barentsin alueen kulttuuriryöryhmä on valmistellut Barentsin alueen kulttuuripalkintoa, joka kannustaisi alueen taiteilijoita työskentelemään alueella ja kehittämään monenkeskistä rajat ylittävää yhteistyötä. Hyvät työskentelymahdollisuudet ja rikas kulttuurielämä pitävät pohjoiset alueet houkuttelevina asuinpaikkoina.

Pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuus puolestaan on edistänyt luovan talouden ja kulttuurin alan yhteistyötä vuodesta 2010. On vahvistettu toimijoiden verkostoja, järjestetty kansainvälisiä konferensseja ja tuettu esimerkiksi kulttuurimatkailuun ja digitalisaatioon liittyvää hanketoimintaa. Seuraava Pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuuden foorumi järjestetään marraskuussa täällä Pietarissa.

Itämeren alueen yhteistyötä ei pidä unohtaa etenkään kun olemme täällä Pietarissa. Yhteistyötä on pitkään tehty erityisesti kulttuuriperinnön alalla, ja lisäksi on edistetty taiteilijoiden välistä vuorovaikutusta ja yhteistyömahdollisuuksia. Myös Euroopan unioni ja Itämeren valtioiden neuvosto ovat aktiivisia toimijoita Itämeren alueella.

Hyvät kuulijat,

Vaikka tänään puhumme yhteisistä kulttuurihankkeista, haluaisin sanoa pari sanaa myös maidemme välisistä taloussuhteista. Muutaman vuoden jälkeen olemme jälleen pääsemässä kasvu-uralle. Suomen viennin arvo Venäjälle on kasvanut tammi-kesäkuussa 19 % ja Venäjän tuonnin arvo Suomeen samana kautena 60 %. Venäjällä toimii yli 400 suomalaisyritystä, joista merkittävä osa on asettunut joko tänne Pietariin tai Leningradin alueelle.

Myös matkailu on lähtenyt kasvuun. Vaikka Suomen viisuminannossa vielä ollaan kaukana vuoden 2013 huippuluvuista, tuntuu siltä, että venäläiset ja erityisesti pietarilaiset ovat uudelleen löytäneet Suomen. Allegron alle 3,5 tunnin matka-aika tekee matkustamisesta myös suomalaisille todella helppoa. Tämän totesin myös itse tänä aamuna Pietariin saapuessani.

Me suomalaiset olemme jo vuosisatoja olleet läsnä tässä kaupungissa Nevan rannalla. Suurella Tallikadulla sijaitsee suomalaisen seurakunnan käyttöön vuonna 1805 vihitty kirkko. Nykyään siinä toimii Inkerin kirkon pääkirkko eli Pyhän Marian evankelis-luterilainen kirkko.

Vuonna 1847 kirkon viereen perustettiin yksi ensimmäisistä suomenkielisistä kouluista. Koulua johti itse Uno Cygnaeus, joka tunnetaan suomalaisen kansakoululaitoksen isänä. Suomalainen maailmalla kiiteltä koululaitos voi siis ylpeillä myös pietarilaisilla juurillaan.

Tämä samainen rakennus peruskorjattiin sittemmin Suomi-taloksi, jossa myös Pietarin Suomalainen koulu pääsi takaisin juurilleen. Tämän Suomi-talon omistuksesta on käyty neuvotteluja ja ilokseni voin todeta, että hallitustenvälinen sopimus rakennuksen siirtymisestä Suomen valtion omistukseen on allekirjoitettu. Uskon, että pääsemme heti seuraavan satavuotiskauden alkajaisiksi kääntämään uuden lehden Pietarin Suomi-talon historiassa. Suomen kuuluu näkyä Pietarissa.

Hyvät kulttuurifoorumin ystävät,

Toivotan teille innostavia päiviä foorumin runsaan seminaari- ja kulttuuriohjelman parissa ja mitä parhainta menestystä hankeneuvotteluihin!